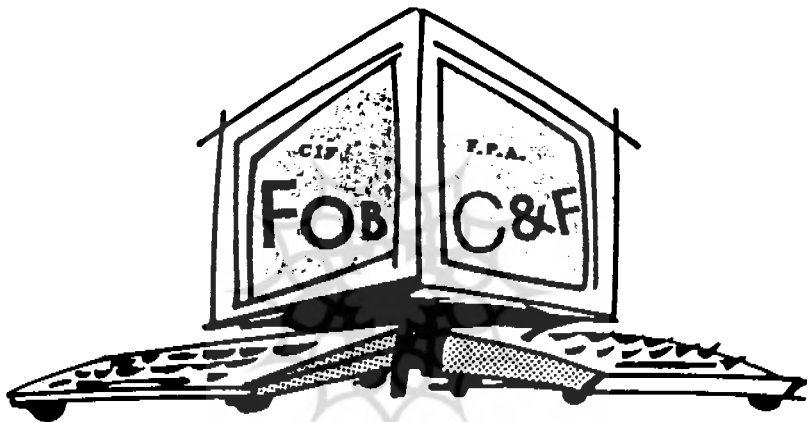

آشنایی با پاره‌ای از مفاهیم و اصطلاحات تجاری و اقتصادی

Free on Rail — Free on Truck

(Named Departure Point) /

FOR/FOT

تحويل کالا به راه آهن یا تحويل کالا در

واگن خط آهن (نام محل حرکت) / اف.

او. آر—

اف. او. تی / فور— فوت

شرایطی است در قرارداد فروش
بین المللی که طبق آن فروشنده کالا را
به راه آهن تحويل می دهد.

توضیحات: شرط FOR به معنای «تحویل کالا به راه آهن» و شرط FOT به مفهوم «تحویل کالا در واگن خط آهن» است. این دو شرط در مواردی بکار می‌روند که کالا از طریق راه آهن حمل شود. در بعضی از نظامهای حقوقی میان این دو تفاوت‌هایی وجود دارد. برای مثال در نظام حقوقی انگلستان FOR متضمن آنست که کالا در وسیله نقلیه متعلق به راه آهن، که مسئول جمع‌آوری بار است، قرار گیرد، و FOT ایجاب می‌کند که تمامی هزینه‌های کالا تا واگن خط آهن و از جمله مخارج بارگیری کالا در آن پرداخت شود. بعبارت دیگر، به موجب شرط FOT فروشنده موظف است کالا را - اعم از اینکه معادل یا کمتر از ظرفیت بارگیری یک واگن باشد - در واگن بارگیری کرده و هزینه‌های مربوط را پرداخت کند. بنابراین در برخی نظامهای حقوقی این دو شرط مسئولیتهای متفاوتی برای فروشنده ایجاد می‌کنند که به هنگام انعقاد قرارداد باید مدنظر قرار داد. اما از لحاظ مقررات اتاق بازرگانی بین‌المللی (ICC) دو شرط مزبور مترادفند، منتهی میان وضعیت‌هایی که کالا معادل یا کمتر از ظرفیت بارگیری یک واگن است، تفاوت وجود دارد. اگر مقدار کالا معادل ظرفیت یک واگن راه آهن باشد، فروشنده باید به راه آهن سفارش واگن بدهد و کالا را در آن بارگیری کند. پس از بارگیری کالا در

واگن، راه آهن بارنامه مربوط را صادر می‌نماید. این سند برقرار داشتن کالا در وسیله و آماده بودن آن جهت حمل دلالت دارد. چنانچه مقدار کالا برای تکمیل ظرفیت یک واگن کفایت نکند یکی از دو ترتیب زیر اتخاذ می‌گردد:

الف - فروشنده کالا را به ایستگاه راه آهن ارسال می‌کند یا اگر راه آهن خدماتی در مورد دریافت بار ارائه دهد و هزینه مربوط را جزء کرایه حمل منظور نماید، کالا را به وسیله نقلیه متعلق به راه آهن، که مسئول جمع‌آوری بار است، تحویل می‌دهد، مگر اینکه مقررات ایستگاه فرستنده بار ایجاب کند که فروشنده کالا را در واگن بارگیری نماید. در چنین صورتی راه آهن طبق مقررات کنوانسیون بین‌المللی حمل و نقل کالا از طریق راه آهن (CIM)، برای فروشنده رسید تحویل صادر و کالا را در انبار خود نگهداری می‌کند تا زمانی که کالاهای دیگری برای تکمیل ظرفیت یک واگن جمع‌آوری شوند. گرچه این رسید بر آماده بودن کالا جهت حمل دلالت ندارد و راه آهن باید طی عملیات گروپاژ Groupage (جمع‌آوری و دسته‌بندی کالاها) این کالا را به انضمام کالاهای دیگر - با توجه به ظرفیت، واگن - آماده بارگیری سازد، اما به موجب مقررات متحدالشکل اعتبارات اسنادی، بانکها چنین سندی را می‌پذیرند. ب - فروشنده کالا را به عامل حمل و نقلی

(واسطه حمل و نقلی) Forwarder که خریدار تعیین کرده است تحویل می‌دهد و «رسید عاملین حمل فیاتا» (FIATA)

Forwarders Certificate of Receipt

— FCR)

را دریافت می‌کند. عامل حمل و نقل نیز طی عملیات گروپاژ، کالاها را دارای مقصد واحد را جمع‌آوری و دسته‌بندی می‌کند، بطوریکه آماده بارگیری در واگن راه آهن باشند. در این حالت تحویل کالا به راه آهن بطور غیرمستقیم و از طریق عامل حمل و نقل صورت می‌گیرد. عاملین حمل و نقل نیز براساس بارنامه دریافتی از راه آهن، برای صاحبان کالا برگ تحویل Delivery Order صادر می‌کنند تا بتوانند بوسیله آن کالاها را از راه آهن تحویل بگیرند. باید خاطر نشان ساخت که رسید عاملین حمل فیاتا مورد قبول بانکها می‌باشد. شرایط FOR—FOT ایجاب می‌کند که فروشنده کالا را بسته‌بندی نماید و هزینه مربوط به عملیات بازرسی کالا را که جهت بارگیری در واگن، یا تحویل به راه آهن (چه بطور مستقیم یا غیرمستقیم از طریق عامل حمل و نقل) ضروری است، پرداخته و بلافاصله خریدار را از بارگیری یا تحویل کالا مطلع گرداند تا وی در صورت لزوم بتواند اقدامات لازم را انجام دهد. خریدار نیز ملزم است که دستورالعمل‌های ضروری در زمینه ارسال کالا را به فروشنده داده، بویژه مقصد کالا را

معلوم نماید. طبق شرایط مورد بحث، خریدار علاوه بر پرداخت کرایه حمل می‌بایست مجوز صدور کالا را اخذ نموده در صورت لزوم مالیات و عوارض متعلق به کالای صادراتی را تأدیه کند. با تحویل کالا به راه آهن یا عامل حمل و نقل، تعهدات فروشنده خاتمه پذیرفته و از آن پس خریدار هزینه‌های کالا و مسئولیت خطرات احتمالی متوجه آنرا برعهده می‌گیرد. خریدار یا بانک او در مقابل ارائه سیاهه تجاری و بارنامه (یا رسید تحویل راه آهن) یا رسید عامل حمل و نقل مربوطه، قیمت پیش‌بینی شده در قرارداد یا وجه اعتبار را می‌پردازد. با توجه به مختصات FOR/FOT، قیمت پرداختی یا فروش علاوه بر قیمت خود کالا، شامل تمام هزینه‌هایی می‌گردد که فروشنده تا هنگام تحویل آن به راه آهن یا عامل حمل و نقل تعیین شده از طرف خریدار، برای کالای فروخته شده بعمل می‌آورد.

اتاق بازرگانی بین‌المللی اهم تعهدات فروشنده و خریدار در قراردادهای مبتنی بر «تحویل کالا به راه آهن» را به شرح زیر برمی‌شمارد:

تعهدات فروشنده:

— تحویل کالا به راه آهن و در صورت «معادل بودن کالا با ظرفیت بارگیری یک واگن»، تهیه واگن (واگنها) و بارگیری کالا در آن (آنها).

— تهیه سیاهه تجاری و سند متداول
حمل و نقل برای خریدار.

تعهدات خریدار:

— مطلع ساختن فروشنده از مقصد کالا و پرداخت کرایه حمل.

— قبول تحویل کالا، پس از اینکه تسلیم راه آهن شد و سیاهه تجاری و سند حمل و نقل به وی ارائه گردیدند.

— اخذ مجوز صدور و در صورت لزوم پرداخت مالیات و عوارضی که به کالای صادراتی تعلق می‌گیرد.

طرفین قرارداد فروش در صورت تمایل می‌توانند با افزودن واژه اینکوترمز (INCOTERMS) به دنبال FOR/FOT یا تصریح این مطلب که اینکوترمز ناظر بر قرارداد-

شان خواهد بود، مقررات اتاق بازرگانی بین‌المللی در این خصوص را بر قرارداد خود حاکم گردانند. بطوریکه ملاحظه می‌گردد،

طبق مقررات این اتاق، در صورت معادل بودن کالا با ظرفیت بارگیری یک واگن، تهیه واگن و بارنامه حمل کالا از طریق

راه آهن برعهده فروشنده قرار گرفته است، اما در مقررات بعضی کشورها، از جمله انگلستان، فروشنده برای تهیه واگن یا سند

حمل و نقل وظیفه‌ای مطلق برعهده ندارد، مگر اینکه در قرارداد فروش تصریح شده باشد.

با توجه به مراتب بالا، فروشنده خارجی به هنگام معامله براساس شرایط FOR/FOT، تعهدی در زمینه صدور کالا برعهده ندارد و در وظیفه اصلی وی تحویل کالا به راه آهن و در مواردی به عامل حمل و نقل، و ارائه اسناد مربوط است. بنابراین معامله براساس این شرایط در حکم فروش داخلی است، منتهی فروشنده به جای تحویل کالا در محل کارش — آنگونه که طبق شرایط EX Works عمل می‌کند — آنرا به راه آهن یا عامل حمل و نقل تعیین شده از طرف خریدار، تحویل می‌دهد. از لحاظ تهیه واگن نیز فروشنده احتمالاً با مشکل روبرو نخواهد شد، زیرا در اکثر کشورها حمل و نقل از طریق راه آهن در انحصار دولت یا مشمول مقررات دقیق دولتی است و لذا نرخهای رقابتی در این مورد وجود ندارد.

آشنایی با مفاهیم و اصطلاحات تجاری و اقتصادی ۱۰۱